

บทที่ ๑

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กฤษฎณา อโศกสิน เป็นนามปากกาของ นางสุกัญญา ชลศึกษ์ นักประพันธ์สตรีที่นับได้ว่าประสบความสำเร็จอย่างยอดเยี่ยมในด้านการประพันธ์นวนิยาย นามปากกาที่นักเขียนผู้นี้ใช้ในงานเขียนมีหลายนามปากกา เช่น กฤษฎณา อโศกสิน กัญญ์ชลา ญาดา สุปวาสา และกระเรียนทอง แต่นามปากกา กฤษฎณา อโศกสิน และกัญญ์ชลา เป็นนามปากกาที่ผู้เขียนนิยมใช้มากที่สุด โดยเฉพาะนามปากกากฤษฎณา อโศกสิน เป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลายที่สุด ผลงานของกฤษฎณา อโศกสินได้รับความนิยมอย่างกว้างขวางมาเป็นระยะเวลาอันยาวนาน นอกจากนี้ กฤษฎณา อโศกสิน เป็นนักเขียนที่พัฒนางานเขียนของตนเองอยู่ตลอดเวลา เนื้อหาของนวนิยายเปลี่ยนไปตามสภาพสังคมจากนวนิยายแนวรักในช่วงต้นของการเป็นนักเขียนมาสู่การหยิบยกปัญหาต่าง ๆ ในสังคมมาเขียนมากขึ้น เช่น ปัญหาในสถาบันครอบครัว รวมถึงปัญหาทางการเมืองและสังคม เช่น ปัญหาในระบบราชการ ดังที่ อิงอร สุพันธุ์วิช ได้กล่าวถึง นวนิยายของกฤษฎณา อโศกสิน ที่ได้รับรางวัล ๓ เรื่อง คือ เรือมนุษย์ ตะวันตกดิน และรากแก้ว ไว้ว่า

“นวนิยาย ๓ เรื่องนี้มีความดีเด่นสมควรที่ได้รับรางวัล ทั้งนี้เราพิจารณาจากแก่นของเรื่อง เราจะเห็นได้ว่า กฤษฎณา เลือกแก่นเรื่องที่นำมาเขียนได้ดี เพราะนำเอาปัญหาต่าง ๆ ในสังคมมาเขียนและปัญหาเหล่านี้เป็นเรื่องที่เราพบได้ในปัจจุบัน ในเรื่อง เรือมนุษย์ เธอได้แสดงให้เห็นถึงกิเลสของมนุษย์ ปัญหาของผู้หญิงที่แต่งงานแล้วอยากไปสนใจกิจกรรมนอกบ้านไม่เอาใจใส่สามีและลูก ตะวันตกดิน แสดงให้เห็นถึงความทะเยอทะยาน ใฝ่สูงและความเห็นแก่ตัวของมนุษย์ รากแก้ว แสดงให้เห็นถึงความไม่เข้าใจกันระหว่างเด็กกับผู้ปกครอง สามีกับภรรยา แก่นเรื่องต่าง ๆ เหล่านี้ กฤษฎณา ได้สะท้อนออกมาอย่างชัดเจนในนวนิยายของเธอ แก่นเรื่องเหล่านี้เป็นไปได้ในชีวิตจริง มิใช่เรื่องเพื่อฝันอย่างนวนิยายสมัยก่อน ๆ ทำให้เรื่องราวของกฤษฎณา ได้รับความสนใจจากคนทั่ว ๆ ไปและไม่ล้าสมัยง่าย...” (อิงอร สุพันธุ์วิช ๒๕๑๖ : ๔๖-๔๘)

สุจิตรา สุกเดียวกโร กล่าวไว้ในบทความเรื่อง “นวนิยายไทยกับสังคม” ว่า

“นักเขียนหลายคนประสบความสำเร็จในการสะท้อนสภาพสังคมแง่มุมแปลกใหม่ ออกมาภายใต้รูปแบบของนวนิยาย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อ “เรือมนุษย์” ของกฤษณา อโศกสิน ได้รับรางวัลวรรณกรรมไทยยอดเยี่ยมประจำปีจากองค์การ ส.ป.อ. เมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๑ ทำให้นักประพันธ์พากันขุดคุ้ยเรื่องสังคมออกมาเขียนกันยกใหญ่ แม้ว่าจะระแคะระคายจะเป็นเรื่องชีวิตครอบครัว เช่น เรือมนุษย์ ป่ากามเทพ น้ำเซาะทราย ของกฤษณา อโศกสิน แต่ต่อมาก็ได้มีการขยับขยายระดับขึ้นไปสู่ปัญหาสังคมปัจจุบันแง่ต่าง ๆ เท่ากับเป็นการแสดงให้เห็นอย่างเด่นชัดถึงเจตนาในการสะท้อนภาพสังคมไว้ในโลกของนวนิยาย ได้แก่...ปัญหาความขัดแย้งระหว่างอุดมคติกับความ เป็นจริงอย่าง ตะวันตกดิน...ปัญหาความผิดปกติทางเพศอย่าง รากแก้ว ของ กฤษณา อโศกสิน...” (สุจิตรา สุกเดียวกโร ๒๕๑๖ : ๔๒)

คุณสมบัติเด่นอีกประการหนึ่งที่ทำให้ผลงานของกฤษณา อโศกสิน ประสบความสำเร็จและได้รับความนิยมอย่างมากก็คือ การสร้างตัวละครได้อย่างสมจริงมีชีวิตชีวา มีลักษณะที่ ทั้งดีและไม่ดีอยู่ในตัวคนเดียวกัน ดังที่นักวิจารณ์หลายท่านได้กล่าวเอาไว้ เช่น

ม.ล. บุญเหลือ เทพยสุวรรณ ได้วิจารณ์ว่า “นวนิยายของกฤษณา อโศกสิน เป็นประเภทถ่ายภาพชีวิต นามปากกาไม่ทำให้ภาพในเรื่องงดงามกว่าชีวิตจริง พยายามจะแสดงให้เห็นทั้งด้านดี ด้านชั่ว และคน ๆ หนึ่งมักมีทั้งความดี ความชั่วปะปนกันอยู่ ...” (บุญเหลือ เทพยสุวรรณ ๒๕๑๔ : ๑๐๐)

ไพลิน รุ่งรัตน์ กล่าวว่า “กฤษณา อโศกสิน เป็นนักเขียนผู้สามารถยิ่งในการสร้างบุคลิกลักษณะตัวละครให้มีเลือดเนื้อ มีชีวิตจิตใจสมจริง จนกล่าวขานกันว่า เธอ นำเอาชีวิตของคนจริงในสังคมมาเขียนเป็นตัวละครตัวนั้นตัวนี้อยู่บ่อย ๆ ...” (ไพลิน รุ่งรัตน์ ๒๕๓๒ : ๓๑-๓๕)

นักวิจารณ์อีกสองท่าน คือ ชลธิรา กลัดอยู่และสุวรรณา เกรียงไกรเพ็ชร ได้กล่าววิจารณ์ไว้ว่า “กฤษณา อโศกสิน มีความสามารถเฉพาะตัวในด้านการสร้างตัวละครได้สมจริงจนเกือบเรียกได้ว่า ตัวละครนั้นมีชีวิตของตนเอง อันเป็นเหตุให้ตัวละครเหล่านั้นจับความสนใจคนอ่านได้อยู่มือ” (ชลธิรา กลัดอยู่และสุวรรณา เกรียงไกรเพ็ชร ๒๕๑๖ : ๓๑-๓๕)

นอกจากนี้ในหนังสือ “ประวัตินักเขียนไทย” เล่ม ๑ ของ กองวรรณคดีและประวัติศาสตร์ กรมศิลปากร ได้กล่าวถึง ความสามารถของกฤษฎณา อโศกสิน ว่า “ความสามารถยอดเยี่ยมของกฤษฎณา อโศกสิน อยู่ที่การเสนอเรื่องได้อย่างรัดกุม มีตัวละครที่ผู้อ่านสามารถนึกภาพได้ ประคองดั่งมีชีวิตและแทบทุกเรื่องจะสอดแทรกเสนอข้อคิดที่ผู้อ่านจะใช้เป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิตได้ นอกจากนั้น กฤษฎณา อโศกสิน ยังมักจะนำเรื่องจริงของคนในสังคมมาเป็นแนวทางผูกเค้าโครงเรื่อง ทำให้เรื่องที่เสนอมีความสมจริงและน่าสนใจ การสร้างตัวละครหญิง ชายนั้น กฤษฎณา อโศกสินมักแสดงอัจฉริยภาพอย่างเด่นชัดในการสร้างตัวละครที่มีลักษณะนิสัยตามที่อยู่ในสังคม ไม่ว่าจะในด้านดีหรือด้านเลว ทำให้ตัวละครมีชีวิตชีวา...” (ศิลปากร, กรม ๒๕๒๗ : ๑๖-๑๗)

จากคุณลักษณะเหล่านี้ทำให้ผลงานของกฤษฎณา อโศกสิน ได้รับความนิยมนำมาดัดแปลงเป็นภาพยนตร์และประสบความสำเร็จจากงานเขียนเป็นอย่างมาก ดังปรากฏว่า ผลงานของนักเขียนผู้นี้ได้รับรางวัลเป็นจำนวนมาก นอกจากชื่อเสียงของกฤษฎณา อโศกสิน จะพิสูจนได้ด้วยความนิยมจากผู้อ่าน นักวิจารณ์และผลงานต่าง ๆ ที่ได้รับรางวัลแล้ว ในปี พ.ศ. ๒๕๓๑ คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติได้ประกาศให้ นางสุกัญญา ชลสิทธิ์ หรือกฤษฎณา อโศกสิน ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติเป็น ศิลปินแห่งชาติ สาขาวรรณศิลป์ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๓๑ ซึ่งถือได้ว่าเป็นรางวัลสูงสุดระดับชาติ และการประกาศเกียรติคุณแก่ กฤษฎณา อโศกสิน ว่าสมควรได้เป็นศิลปินแห่งชาติในครั้งนี้ย่อมพิสูจนคุณค่างานประพันธ์ของเธอได้เป็นอย่างดี

กฤษฎณา อโศกสิน เป็นนักเขียนที่สำคัญคนหนึ่งในปัจจุบันของไทยและนวนิยายของกฤษฎณา อโศกสิน ได้รับความสำเร็จอย่างดียิ่งทั้งในด้านความนิยมจากประชาชนและในด้านผลงานที่ได้รับรางวัลต่าง ๆ จนเป็นที่สนใจนำมาศึกษาและวิเคราะห์วิจารณ์กันอย่างกว้างขวาง เช่น ศาสตราจารย์ ดร.บุญเลิศ ได้วิเคราะห์นวนิยายของกฤษฎณา อโศกสิน จำนวน ๑๕ เรื่อง ในด้านกลวิธีการแต่งและท่วงทำนองการแต่ง อัลกา อัลกาซัน ได้ศึกษาวิเคราะห์ถึงพุทธปรัชญาเรื่อง กรรม ในนวนิยายของกฤษฎณา อโศกสิน จำนวน ๕ เรื่อง พิพิชญ์ พุทธิพงษ์ ได้ศึกษานวนิยายที่ได้รับรางวัล ส.ป.อ. จำนวน ๔ เรื่อง (เขียนโดยกฤษฎณา อโศกสิน ๒ เรื่อง) ในด้านคุณค่าของนวนิยายที่มีต่อสังคมไทย ภูมิหลังของนักประพันธ์ที่มีผลต่อแนวคิดและกลวิธีการประพันธ์นวนิยายรวมถึงลักษณะเด่นอื่น ๆ อาจารย์ ชาญชัยสกุลวัตร ได้ศึกษานวนิยายที่ได้รับรางวัลซีไรท์ จำนวน ๔ เรื่อง (เขียนโดยกฤษฎณา อโศกสิน เพียงเรื่องเดียว) ในด้านกลวิธีการแต่งและการใช้ภาษารวมถึงวิเคราะห์วิถีชีวิตและค่านิยมที่ปรากฏในนวนิยาย ฯลฯ แต่ยังไม่มีความรู้ถึงพัฒนาการในงาน

เขียนของกฤษฎณา รวมทั้งยังไม่มีผู้ใดทำงานเขียนที่ได้รับรางวัลทั้งหมดของกฤษฎณา มาศึกษาเลข ผู้วิจัยจึงเห็นว่าควรรวบรวมและศึกษาวิเคราะห์นวนิยายที่ได้รับรางวัลของกฤษฎณา อโศกสิน อย่างละเอียดเพื่อที่จะได้ทราบถึงแนวคิด ตัวละคร กลวิธีการประพันธ์ รวมถึงพัฒนาการในด้านต่าง ๆ เหล่านี้ที่ปรากฏในนวนิยายของกฤษฎณา อโศกสิน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาวิเคราะห์นวนิยายของกฤษฎณา อโศกสิน ที่ได้รับรางวัลต่าง ๆ โดยเน้นการศึกษาพัฒนาการด้านแนวคิด ตัวละครและกลวิธีการประพันธ์

สมมุติฐานการวิจัย

นวนิยายของกฤษฎณา อโศกสิน ที่ได้รับรางวัลมีพัฒนาการทั้งในด้านแนวคิด ตัวละคร และกลวิธีการประพันธ์ ทำให้นวนิยายของกฤษฎณา อโศกสิน ที่ได้รับรางวัลน่าสนใจและได้รับความนิยมนอกจากผู้อ่านมาเป็นระยะเวลายาวนาน

ขอบเขตการวิจัย

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยจะศึกษาวิเคราะห์เฉพาะผลงานวรรณกรรมประเภท นวนิยายของกฤษฎณา อโศกสิน ที่ได้รับรางวัลต่าง ๆ จำนวน ๑๗ เรื่อง ดังนี้

๑. นวนิยายเรื่อง เรือมนุษย์ ได้รับรางวัลวรรณกรรมดีเด่นจากองค์การ ส.ป.อ. ประจำปี พ.ศ. ๒๕๑๑

๒. นวนิยายเรื่อง ตะวันตกดิน ได้รับรางวัลวรรณกรรมดีเด่นจากองค์การ ส.ป.อ. ประจำปี พ.ศ. ๒๕๑๕

๓. นวนิยายเรื่อง ฝันกลางฤดูฝน ได้รับรางวัลชมเชยจากสมาคมผู้จัดพิมพ์ และจำหน่ายหนังสือ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๑๖

๔. นวนิยายเรื่อง รากแก้ว ได้รับรางวัลชมเชยจากคณะกรรมการพัฒนาหนังสือแห่งชาติ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๑๗

๕. นวนิยายเรื่อง ไม้ผลัดใบ ได้รับรางวัลชมเชยจากคณะกรรมการพัฒนาหนังสือแห่งชาติ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๑๘

๖. นวนิยายเรื่อง ลมที่เปลี่ยนทาง ได้รับรางวัลชมเชยจากคณะกรรมการพัฒนาหนังสือแห่งชาติ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๒๐

๗. นวนิยายเรื่อง บ้านชนนิก ได้รับรางวัลชมเชยจากคณะกรรมการพัฒนาหนังสือแห่งชาติ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๒๒

๘. นวนิยายเรื่อง ไฟหนาว ได้รับรางวัลชมเชยจากคณะกรรมการพัฒนาหนังสือแห่งชาติ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๒๓

๙. นวนิยายเรื่อง กระเช้าสีดา ได้รับรางวัลชมเชยจากคณะกรรมการพัฒนาหนังสือแห่งชาติ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๒๗

๑๐. นวนิยายเรื่อง ปูนปิดทอง ได้รับรางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน ประจำปี พ.ศ. ๒๕๒๘

๑๑. นวนิยายเรื่อง บุษบกใบไม้ ได้รับรางวัลดีเด่นจากคณะกรรมการพัฒนาหนังสือแห่งชาติ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๒๙

๑๒. นวนิยายเรื่อง ลานลูกไม้ ได้รับรางวัลชมเชยจากคณะกรรมการพัฒนาหนังสือแห่งชาติ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๓๐

๑๓. นวนิยายเรื่อง ไฟทะเล ได้รับรางวัลดีเด่นจากคณะกรรมการพัฒนาหนังสือแห่งชาติ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๓๑

๑๔. นวนิยายเรื่อง กมร ได้รับรางวัลชมเชยจากคณะกรรมการพัฒนาหนังสือแห่งชาติ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๓๑

๑๕. นวนิยายเรื่อง ถ่านเก่าไฟใหม่ ได้รับรางวัลชมเชยจากคณะกรรมการพัฒนาหนังสือแห่งชาติ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๓๒

๑๖. นวนิยายเรื่อง เพลงบินใบจิว ได้รับรางวัลชมเชยจากคณะกรรมการพัฒนาหนังสือแห่งชาติ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๓๔

๑๗. นวนิยายเรื่อง ชาวกรง ได้รับรางวัลชมเชยจากคณะกรรมการพัฒนาหนังสือแห่งชาติ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๓๖

เรื่อง ฝันกลางฤดูฝน และ ลานลูกไม้ สุกัญญา ชลศึกษ์ ใช้นามปากกาในการแต่งว่า กัญญาชลา แต่ผู้วิจัยได้นำ ๒ เรื่องนี้มารวมไว้ในการศึกษานวนิยายที่ได้รับรางวัลของกฤษณา อโศกสินด้วย เนื่องจากเห็นว่าเป็นเรื่องที่แต่งโดยคนคนเดียวเหมือนกันคือ สุกัญญา ชลศึกษ์

วิธีการดำเนินการวิจัย

๑. ตำรวจและรวบรวมงานเขียนของกฤษณา อโศกสิน ที่ได้รับรางวัล
๒. วิเคราะห์ผลงานประเภทนวนิยายของกฤษณา อโศกสิน ที่ได้รับรางวัลโดยเน้นศึกษาพัฒนาการด้านแนวคิด ตัวละครและกลวิธีการประพันธ์
๓. สรุปผลการวิจัย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๑. นวมน ยูเต็น. “อัตวินิบาตกรรมในนวนิยายไทยปี พ.ศ. ๒๕๒๐-๒๕๓๐” วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๕.
๒. พิพิชญ์ พุทธิพงษ์. “วิเคราะห์นวนิยายที่ได้รับรางวัล ส.ป.อ.” วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ๒๕๒๑.
๓. ลินดา วงษ์ทน. “การวิเคราะห์ปัญหาครอบครัวแตกแยกในนวนิยายไทย พ.ศ. ๒๕๒๕-๒๕๓๑” วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ๒๕๓๓.
๔. สาคร บุญเลิศ. “วิเคราะห์นวนิยายของกฤษณา อโศกสิน” วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ๒๕๒๕.
๕. อริน พินิจวรารักษ์. “การใช้เรื่องรักร่วมเพศในนวนิยายไทย พ.ศ. ๒๕๑๖-๒๕๒๕” วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๗.
๖. อากรณี ชาญชัยสกุลวัตร. “การวิเคราะห์นวนิยายไทยที่ได้รับรางวัลซีไรท์” วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ๒๕๓๖.

๗. อัสภา อัสภาชน์. “พุทธปรัชญาเรื่อง กรรม ในนวนิยายของกฤษณา อโศกสิน”
วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๐.

ข้อตกลงเบื้องต้น

ผู้วิจัยจะศึกษานวนิยายที่ได้รับรางวัลของกฤษณา อโศกสิน ทั้งหมด ทั้งนี้รวมถึงนามปากกา กัญญาชลา ด้วย เพราะผู้วิจัยถือว่าทั้งกัญญาชลา และ กฤษณา อโศกสิน เป็นนามปากกาของนักเขียนคนเดียวกัน คือ สุกัญญา ชลศีกษ์

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ทำให้ทราบถึงพัฒนาการในด้านแนวคิด ตัวละครและกลวิธีการประพันธ์ ที่ปรากฏในนวนิยายของกฤษณา อโศกสิน ที่ได้รับรางวัลซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวรรณกรรมไทยปัจจุบัน